

Рейтинговий звіт MEGA 002-005 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ВАТ «Мегабанк»
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	12.06.07 р.
Дата оновлення:	25.06.09 р.
Рівень рейтингу боргового зобов'язання:	uaA-
Прогноз рейтингу:	негативний

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ «Мегабанк» за 2005–2008 рр. та I квартал 2009 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим Емітентом, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності Банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основних рівнів.

Негативний прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Історія кредитного рейтингу

Дата	12.06.07	20.11.07	24.06.08	24.12.08	29.01.2009	25.06.09
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу ВАТ «Мегабанк» підтримується:

- достатнім рівнем капіталізації банківської установи та задекларованою подальшою підтримкою міжнародними фінансовими організаціями, зокрема ЄБРР;
- збалансованістю активів та пасивів з строками до погашення;
- наявністю у ВАТ «Мегабанк» єдиної системи оплати за житлово-комунальні послуги, що забезпечує йому диверсифікацію доходів та створює можливості для розвитку роздрібного бізнесу (кількість рахунків клієнтів Єдиного розрахункового центру складає майже 2 млн. рахунків).

Рівень кредитного рейтингу ВАТ «Мегабанк» обмежується:

- погіршенням ліквідності ВАТ «Мегабанк», для підтримання якої Банком було залучено стабілізаційні кредити від Національного банку України;
- погіршенням показників ефективності діяльності та якості кредитного портфеля;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення платоспроможності основних клієнтів Банку та негативно вплинути на фінансові показники Банку.

Основні показники

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Актив, млн. грн.	434,40	589,03	812,13	1 120,72	2 009,91	2 171,20	2 512,77	2 714,10	2 940,84	3 028,64
КІП ¹ , скоригований на суму резервів, млн. грн.	327,87	440,19	578,21	856,61	1 594,28	1 826,66	2 092,33	2 293,51	2 547,62	2 574,36
Депозити, млн. грн.	273,36	414,92	624,08	821,18	1 338,40	1 406,34	1 561,14	1 795,45	1 815,21	1 537,29
Власний капітал, млн. грн.	60,91	75,96	116,28	187,80	321,84	316,50	322,81	333,10	333,02	333,74
Доходи, млн. грн.	64,67	103,64	125,13	157,42	250,36	84,65	184,90	301,74	443,77	121,21
Витрати, млн. грн.	62,91	98,22	119,61	146,13	226,26	79,14	173,16	280,89	421,87	120,51
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	4,51	6,31	8,00	15,78	32,22	7,66	16,57	28,48	33,71	1,43
Чистий прибуток, млн. грн.	1,75	5,42	5,52	11,28	24,10	5,51	11,74	20,85	21,90	0,70
Доходність активів (ROA) ² , %	0,40	0,92	0,68	1,01	1,20	-	-	-	0,74	-
Доходність капіталу (ROE) ³ , %	2,88	7,14	4,75	6,01	7,49	-	-	-	6,58	-

¹ Кредитно-інвестиційний портфель

² На звітну дату

³ На звітну дату

Резюме

II півріччя 2008 року стало переломним для банківської системи України. В умовах погіршення економічної ситуації в країні та на фінансовому ринку зокрема, для вітчизняних банків загострилися 3 основні проблеми: різке зниження ліквідності, зниження довіри інвесторів та висока ймовірність втрати активів через неплатоспроможність позичальників.

Так, погіршення ліквідності та якості активів банківських установ поставили під загрозу виконання банківською системою України її основних функцій – своєчасного здійснення розрахунків та перерозподілу ресурсів в економіці, через що виникла необхідність оперативного втручання регулятора у діяльність окремих банків. Через дефіцит ліквідності та постійну зміну умов діяльності (операційного середовища) більшість банківських установ була змушена не лише обмежити кредитування економіки, але й звернутися за фінансовою підтримкою до регулятора з метою збереження платоспроможності. Банки почали втрачати довіру вкладників та інвесторів, для відновлення якої потрібно буде тривалий проміжок часу. Протягом наступних років ключовим завданням для банківського сегмента країни буде збереження репутації, не останнє місце у чому буде посідати якісне управління залученими ресурсами, яке забезпечить їх своєчасне повернення та прибуткову діяльність.

При цьому, враховуючи складну макроекономічну ситуацію та суттєве погіршення операційного середовища, рейтингове агентство не очікує швидкого відновлення фінансової системи України, зберігаючи негативний прогноз для окремих банківських установ. Рейтингове агентство очікує, що протягом року основні показники діяльності банків погіршуватимуться, тому для «фінансового оздоровлення» банків регулятором буде здійснюватися комплекс адміністративних та фінансових заходів, від ефективності яких значною мірою буде залежати виконання банками їх основних функцій.

ВАТ «Мегабанк» працює на фінансовому ринку України з 1990 року. Банк має необхідні ліцензії на здійснення банківської діяльності, а також діяльності на ринку цінних паперів. За результатами діяльності ВАТ «Мегабанк» було віднесено до III групи банків у ренкінгу НБУ за обсягом чистих активів, в якій він станом на 01.04.09 р. посідав 9 позицію. Структура основних акціонерів за аналізований період значних змін не зазнала (перегрупування були у структурі міноритарних акціонерів), та наразі істотною участю у капіталі Банку володіють ЗАТ «М-Інвест» та 2 фізичні особи, кожній з яких опосередковано належить понад 50% акцій Банку. Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті ВАТ «Мегабанк», Радою директорів ЄБРР 16 червня 2009 року було ухвалено рішення про участь у капіталі банківської установи та виділення ВАТ «Мегабанк» довгострокового кредиту. Загальна сума фінансування може скласти 20 млн. євро. Активні операції з пов'язаними особами здійснюються на загальних умовах, а їхній обсяг є незначним.

Несприятлива ситуація на фінансовому ринку та в економіці країни негативно вплинула на динаміку клієнтської бази банківської установи, особливо у

роздрібному сегменті. Разом з тим, помірна диверсифікація клієнтів-юридичних та фізичних осіб, та досить широкий продуктовий ряд банківської установи дозволяє ВАТ «Мегабанк» утримувати конкурентні переваги на ринку фінансових послуг. ЄРЦ дає можливість Банку обслуговувати майже 2 млн. платників комунальних платежів, а також комунальні підприємства. Регіональна мережа ВАТ «Мегабанк» має достатній рівень розвитку (покриває 24 регіони), проте більшість територіальних підрозділів Банку сконцентровано у Харківській області (57% відділень розташовано у м. Харків та області). Враховуючи поточну ситуацію на фінансовому ринку ВАТ «Мегабанк» було відкориговано план територіального розвитку, який Банком було раніше виконано не повною мірою. Банком було скасовано ліміти самостійних повноважень територіальних підрозділів та ліквідовано окремі відділення через недоцільність їх подальшого функціонування. Збиткова діяльність окремих відділень зумовлена незначним періодом їх функціонування, значними витратами на утримання, або погіршенням якості кредитного портфеля.

ВАТ «Мегабанк» розвиває картковий бізнес, співпрацюючи з міжнародними платіжними системами та Національною системою масових електронних платежів, а також має власну інфраструктуру обслуговування карткового бізнесу. Надалі ВАТ «Мегабанк» планує розвивати картковий бізнес, насамперед, за рахунок емісії карток НСМЕП. Наразі картковий бізнес Банку виконує переважно іміджеву функцію, хоча за умови посилення конкуренції на ринку фінансових послуг може в подальшому надавати Банку певні конкурентні переваги при впровадженні та розвитку окремих банківських продуктів.

ВАТ «Мегабанк» проводиться активна претензійно-позовна робота з повернення проблемної заборгованості. Переважну частину позовів, які виникли протягом аналізованого періоду, було вирішено на користь ВАТ «Мегабанк», проте значною залишається також кількість невирішених судових позовів за участю ВАТ «Мегабанк». Через спірні питання у банківському регулюванні найближчим часом не виключено зростання кількості інших позовів за участю ВАТ «Мегабанк», зокрема позовів вкладників щодо припинення дії депозитних угод. За результатами перевірок, проведених НБУ та податковими органами у останньому кварталі 2008 року та I кварталі 2009 року, значних порушень не виявлено, а обсяг нарахованих та сплачених Банком штрафів є несуттєвим. Санкцій та обмежень діяльності контролюючими органами до Банку застосовано не було.

ВАТ «Мегабанк» дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ, та має значний запас відхилень між фактичними їх значеннями та граничними, встановленими НБУ. Протягом аналізованого періоду відбулося суттєве зростання обсягу регулятивного капіталу та нормативу адекватності капіталу, проте значення нормативів ліквідності перебувають на рівні, близькому до граничного.

Банк є помірно капіталізованим, та на початок II кварталу 2009 року власний капітал формував близько 11% пасивів банківської установи. Зростання капіталу протягом жовтня 2008 року – березня поточного року було незначним, проте вже у квітні 2009 року НБУ було зареєстровано збільшення статутного капіталу ВАТ «Мегабанк» на 150 млн. грн. Разом з тим, здатність ВАТ «Мегабанк» самостійно генерувати капітал в подальшому може обмежуватися погіршенням

якості активів та як результат – зниженням прибутковості. Враховуючи негативні тенденції на фінансовому ринку України, подальший розвиток ВАТ «Мегабанк» значною мірою буде залежати від можливості акціонерів підтримувати його капітал на адекватному вимогам регулятора рівні. Найближчим часом не виключено збільшення статутного капіталу ВАТ «Мегабанк» та придбання ЄБРР акцій додаткової емісії Банку.

Зобов'язання ВАТ «Мегабанк» в аналізованому періоді продовжували зростати, а у їхній структурі відбулися перегрупування. Так, в протягом зазначеного періоду Банком було залучено кредити від НБУ, кошти на умовах субординованого боргу та до капіталу у формі незареєстрованих внесків акціонерів. Залученими ресурсами ВАТ «Мегабанк» було заміщено суттєвий обсяг коштів фізичних осіб, місцевих бюджетів та облігацій власних емісій, які було викуплено Банком за офертою. Певний вплив на динаміку зобов'язань в аналізованому періоді чинила і девальвація національної валюти.

Якість залучених ресурсів банківської установи є задовільною через помірний рівень диверсифікації залучених ресурсів за окремими контрагентами, галузями економіки та напрямками залучення, проте обмежується все ще суттєвою питомою вагою ресурсів з підвищеним рівнем ризику вилучення (коштів фізичних осіб, коштів на поточних рахунках суб'єктів господарювання та вільних міжбанківських кредитів¹ у значних обсягах).

Протягом аналізованого періоду активи ВАТ «Мегабанк» продовжували зростати, що у тому числі було зумовлено переоцінкою валютних кредитів через зміну офіційного валютного курсу. В окремих випадках ВАТ «Мегабанк» також здійснювало кредитування клієнтів, у тому числі за цільовими програмами в межах співпраці з міжнародними фінансово-кредитними установами. Значну частину коштів ВАТ «Мегабанк» розміщує на міжбанківському ринку, проте основною доходною складовою активів банківської установи залишається портфель кредитів суб'єктів господарювання. Динаміка основних складових активів у зазначеному періоді була несуттєвою.

Частка високоліквідних активів є стабільно низькою, що може суттєво обмежити власну ліквідність банківської установи, а погіршення якості кредитів призвело до формування суттєвого обсягу резервів за активними операціями.

Якість кредитного портфеля є задовільною, проте обмежується концентрацією кредитів за окремими позичальниками, у тому числі відносно капіталу (станом на 01.04.09 р. кредити, надані Банком 20 найбільшим позичальникам, формують близько 1/3 кредитного портфеля та у 1,8 рази перевищують капітал I рівня); зростанням обсягу проблемної заборгованості, та очікуваним збереженням цієї тенденції в майбутньому, що в подальшому може негативно вплинути на стабільність грошових надходжень за наданими кредитами, та чинити суттєвий тиск на ліквідність і капітал банківської установи (за останнє півріччя прострочена заборгованість зросла на 61% та станом на 01.04.09 р. складають 33,37 млн. грн.).

¹ Залучені міжбанківські кредити на інших умовах, окрім залучених на умовах SWAP, від акціонерів та міжнародних фінансово-кредитних організацій за цільовими програмами

Банк є професійним учасником на ринку цінних паперів, а його портфель має помірну диверсифікацію за емітентами та типами цінних паперів. Відношення портфеля цінних паперів до капіталу I рівня станом на 01.04.2009 р. склало близько 50% та є досить високим, що свідчить про значний інвестиційний ризик за умови нестабільності фондового ринку.

Погіршення ситуації на фінансовому ринку негативно вплинуло на ліквідність ВАТ «Мегабанк», для підтримання якої Банком було залучено суттєвий обсяг ресурсів від НБУ (кредити рефінансування) та акціонерів (збільшення статутного фонду, та коштів, залучених на умовах субординованого боргу). Наразі ліквідність ВАТ «Мегабанк» перебуває на прийнятному рівні, проте обмежується незначною часткою високоліквідних активів, а також погіршенням якості робочих активів на фоні збереження негативних тенденцій в економіці країни, що у подальшому може негативно вплинути на стабільність та прогнозованість грошових надходжень Банку.

В останньому кварталі 2008 року Банком було отримано значний обсяг торгового доходу через переоцінку валютних активів у результаті девальвації національної валюти. Динаміка інших складових доходів була незначною. Суттєві перегрупування у структурі витрат банківської установи у аналізованому періоді були зумовлені перегрупуванням у структурі ресурсної бази, та погіршенням якості активів. Окремі показники прибутковості у зазначеному періоді дещо погіршилися під впливом погіршення загальної економічної ситуації в країні. Загалом діяльність ВАТ «Мегабанк» у аналізованому періоді була прибутковою.

Банк реалізує стратегію диверсифікації своєї діяльності та переорієнтацію на масові клієнтські сегменти. Планові показники було виконано частково. Основною причиною недовиконання планових результуючих показників було недоотримання значного обсягу клієнтських ресурсів, та як результат – недовиконання плану за обсягом доходних активів.

ВАТ «Мегабанк» має досвід обслуговування та погашення облігацій власних емісій. На кінець I кварталу 2009 року в обігу перебували 4 серії облігацій, за якими своєчасно сплачуються відсотки. У аналізованому періоді Банком було викуплено за офертами пред'явлені до викупу облігації. Серію «С» наразі скасовано після закінчення терміну обігу.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ВАТ «Мегабанк» підтверджено на рівні «А-» з прогнозом «негативний».

Генеральний директор

С.А. Дубко

**Начальник відділу рейтингів фінансових
установ**

А.М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

В.О. Шулик

Додатки

Дані балансу ВАТ «Мегабанк», млн. грн.

	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Активи									
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	41,95	77,54	83,63	155,03	103,01	126,89	124,74	61,63	75,45
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	1,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	115,68	100,79	149,72	238,16	168,26	161,53	102,00	173,35	258,84
Кредити клієнтам	341,08	501,34	744,38	1 340,25	1 608,04	1 877,91	2 124,42	2 368,38	2 332,62
Цінні папери	35,35	62,65	81,95	167,04	174,10	191,89	208,09	193,90	180,80
Довгострокові вкладення	53,61	68,66	71,09	117,18	122,94	129,36	133,25	139,18	139,60
Нараховані доходи	3,89	7,78	4,43	15,37	20,65	30,74	27,27	46,99	64,75
Резерви	-6,49	-11,81	-19,40	-30,37	-37,37	-41,57	-46,07	-70,73	-78,42
Інші активи	3,97	3,38	4,93	7,25	11,55	36,02	40,40	28,14	54,98
Разом активів	589,03	812,13	1 120,72	2 009,91	2 171,20	2 512,77	2 714,10	2 940,84	3 028,64
Зобов'язання									
Заборгованість перед НБУ	4,24	1,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90,60	235,00
Кошти Банків	43,47	23,16	37,25	212,72	193,37	226,30	178,63	338,47	449,68
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	4,96	18,14	6,92	48,54	79,17	97,38	178,87	54,39	31,07
Кошти суб'єктів господарювання	214,63	245,55	324,27	523,94	480,24	497,71	524,60	599,05	569,99
Кошти фізичних осіб	195,33	360,39	490,00	765,93	846,92	966,05	1 091,98	1 161,77	936,23
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	7,98	38,14	34,88	54,28	50,79
Боргові цінні папери	4,52	0,00	1,67	25,00	125,00	225,12	225,00	109,10	66,28
Субординований борг	37,65	36,73	46,73	61,88	61,88	61,26	71,83	95,40	95,40
Нараховані витрати	2,59	4,22	7,43	21,74	28,75	38,58	48,03	46,42	46,98
Інші зобов'язання	5,68	6,07	18,67	28,34	31,37	39,42	27,18	58,35	213,48
Разом зобов'язань	513,07	695,85	932,92	1 688,08	1 854,69	2 189,96	2 381,00	2 607,82	2 694,91
Капітал									
Сплачений статутний капітал	44,18	49,85	115,00	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди Банку	26,33	36,99	42,61	54,29	54,29	78,39	78,39	78,39	78,39
Результат минулих років	0,00	0,00	0,40	0,00	24,10	0,01	0,01	0,01	21,91
Результати переоцінки	0,02	23,92	18,50	43,45	32,60	32,67	33,85	32,72	32,73
Фінансовий результат поточного року	5,42	5,52	11,28	24,10	5,51	11,74	20,85	21,90	0,70
Всього власний капітал	75,96	116,28	187,80	321,84	316,50	322,81	333,10	333,02	333,74

Дані звіту про фінансові результати ВАТ «Мегабанк», млн. грн.

Показники	2004	2005	2006	3 міс.2007	6 міс.2007	9 міс.2007	2007	3 міс.2008	6 міс.2008	9 міс.2008	2008	3 міс.2009
Доходи												
Процентні доходи	57,24	75,82	100,50	32,73	72,25	118,07	170,70	58,13	131,30	218,93	323,38	96,33
Комісійні доходи	33,90	42,53	49,59	16,78	34,48	51,91	72,16	22,87	46,12	70,32	94,81	22,49
Результат від торговельних операцій	3,40	3,03	2,51	0,48	0,94	1,89	3,02	1,30	3,69	6,23	17,41	0,87
Інші операційні доходи	8,70	2,99	4,19	1,39	2,13	2,60	3,85	2,21	3,44	5,71	7,34	1,41
Інші доходи	0,39	0,74	0,60	0,12	0,31	0,44	0,63	0,13	0,35	0,54	0,83	0,10
Повернення списаних активів	0,00	0,01	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	103,64	125,13	157,42	51,50	110,11	174,91	250,36	84,65	184,90	301,74	443,77	121,21
Витрати												
Процентні витрати	37,89	48,38	63,61	21,02	45,53	73,47	106,61	38,68	88,26	147,84	219,10	74,27
Комісійні витрати	0,51	0,69	1,18	0,42	0,91	1,42	1,96	0,49	1,39	2,08	2,93	0,83
Інші операційні витрати	13,49	11,34	13,61	3,83	8,85	14,09	19,09	5,74	12,26	20,48	28,89	9,58
Загальні адміністративні витрати	44,94	51,53	55,62	16,60	35,88	55,73	78,95	25,22	55,19	86,66	119,12	27,68
Відрахування в резерви	0,51	5,20	7,63	2,57	5,17	9,18	11,53	6,85	11,23	16,19	40,01	7,42
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,88	2,48	4,50	1,89	3,65	5,09	8,12	2,15	4,83	7,63	11,81	0,73
Всього витрат	98,22	119,61	146,13	46,34	99,99	158,99	226,26	79,14	173,16	280,89	421,87	120,51
Фінансовий результат поточного року	5,42	5,52	11,28	5,17	10,12	15,93	24,10	5,51	11,74	20,85	21,90	0,70